

18.11.2020 język polski klasa 7

Temat: Pisownia *nie* z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości.

Proszę, żebyście przeczytali wiadomości ze strony 46 w podręczniku oraz te:

Pisownia **nie** z różnymi częściami mowy

nie — piszemy łącznie:

— z rzeczownikami, np.

nieporządek

niedyskrecja

nieprzyjaciel

niewygoda

niechęć

niedokładność

nienapisanie

niepalenie

nieposłuszeństwo

— z przymiotnikami, np.

niemiły

nieczynny

nietowarzyski

nieobecny

niemłody

nieżyciowy

niedobry

nieżonaty

nieposłuszny

— z przysłówkami utworzonymi od zaprzeczonych przymiotników, np.

(jak?) **niespokojnie**

niespokojny (jaki?)

niemiłe

niesmacznie

niedobrze

niejasno

nietaktownie

nieposłusznie

— z niektórymi zaimkami i liczebnikami mającymi zupełnie inne znaczenie z przeczeniem *nie* i bez przeczenia, np.

nieto

niejaki

niektórzy

niejeden

niejaka

niewielu

nie

— piszemy łącznie:

— z formami stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków, które bez *nie* w ogóle nie występują lub jeżeli *nie* oznacza cechę przeciwstawną podstawowego przymiotnika i przysłówka, np.

niedorzeczny

niedorzeczniejszy

najniedorzeczniejszy

niedorzecznie

niedorzeczniej

najniedorzeczniej

niegrzeczny

niegrzeczniejszy

najniegrzeczniejszy

niegrzecznie

niegrzeczniej

najniegrzeczniej

— z imiesłowami przymiotnikowymi czynnymi i biernymi, niezależnie od tego, czy użyte są w znaczeniu przymiotnikowym, czy czasownikowym, np.

niewidzący mężczyzna

niewidomy mężczyzna

niewidzący liter

ten, który *nie widzi* liter

nieoceniony człowiek

człowiek niezwykle cenny

nieoceniony zeszyt

zeszyt, którego jeszcze *nie oceniono*

niespożyty zawodnik

zawodnik pełen sił i energii

niespożyty posiłek

posiłek, którego *nie spożyto*

uwaga !

Dopuszczalne jest jednak stosowanie pisowni rozdzielnej *nie* z imiesłowami przymiotnikowymi użytymi w znaczeniu czasownikowym, np.

nie oceniony zeszyt

nie spożyty posiłek

nie

— piszemy rozdzielnie:

— z osobowymi formami czasownika, np.

nie jestem

nie oglądały

nie zadzwonimy

nie byłem

nie czytaj

niech nie idzie

nie będę

nie chciałbym

nie sprzedaliby

— z bezokolicznikiem, np.

nie spać

nie znaleźć

nie kłaść

nie tańczyć

nie biec

nie grać

wyjątki

niewolić

niedomagać

nienawidzić

niepokoić

niedowidzieć

niedowierzać

niecierpliwić się

— z osobowymi formami czasownika występującymi w funkcji bezosobowej, np.

nie powinno się

nie wypada

nie wypadało

nie należy

nie należałoby

nie należało

— z wyrazami występującymi w znaczeniu czasownikowym lub w funkcji orzecznika, np.

nie trzeba

nie można

nie wiadomo

nie warto

nie wolno

nie żal

nie wstyd

nie szkoda

nie sposób

nie

— piszemy rozdzielnie:

— z bezosobowymi formami czasownika zakończonymi na **-no**, **-to**, np.

nie zrobiono

nie odszukano

nie rozpoczęto

— z imiesłowami przysłówkowymi, np.

nie myśląc

nie zrobiwszy

nie zjadłszy

— z imiesłowami przymiotnikowymi czynnymi i biernymi w wyraźnych przeciwstawieniach, np.

nie malejący, ale rosnący

nie złamany, ale stłuczony

oraz w tych konstrukcjach językowych, których ośrodkiem jest spójnik *ani* lub *ni*, czasem powtórzony, np.

nie piszący ani nie czytający

ani nie myjący, ani nie czyszczący

— z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym, np.

nie łatwiejszy

nie większy

nie dłuższy

nie najłatwiejszy

nie największy

nie najdłuższy

— z przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym, np.

nie łatwiej

nie prędzej

nie dokładniej

nie najłatwiej

nie najprędzej

nie najdokładniej

- Wykonajcie ćwiczenia 1, 2, 3 i 4 ze strony 47. W zadaniu 4 musicie przekształcić czasowniki w rzeczowniki z przeczeniem *nie*. Robiliśmy ostatnio podobne zadania tyle, że bez *nie*.